

ازدواج به سبک روز: توافق بر سر امر ازدواج^۱

مترجم: شادی ترابی ساریجالو

به سال 1743 میلادی

رنگ روغن روی بوم

ابعاد: 69.9 * 90.8 سانتی متر

محل نگهداری اثر: گالری ملی لندن، بریتانیا^۲

ویلیام هوگارت^۳

در این تابلوی نقاشی یک تاجر ثروتمند و یک اشرافی را می بینیم که در سالن داخلی مجلل خانه‌ای در لندن نشسته‌اند و در حال مذاکره بر سر امر ازدواجی هستند که در صورت به توافق رسیدن، برای هر دوی آنها منفعت بسیاری حاصل می شود. تاجر که کت قرمز رنگی به تن دارد، می خواهد دخترش را به عقد پسر ارل اسکواندر^۴ (شخصی که در تصویر درست در مقابل او نشسته است) در بیاورد تا به این وسیله بتواند به طبقه‌ی اشراف راه پیدا کند. داماد که کت آبی رنگی به تن دارد نسبت به مذاکرات بی توجه به نظر می رسد. از سوی دیگر وکیلی را می بینیم که در حال پیچ کردن در گوش عروس است. همچنین شاهد خزانه‌داری هستیم که در حال تحویل دادن صورت هزینه‌ی پرداخت نشده‌ای به ارل اسکواندر است. در واقع این تابلوی زنده و پر شور، اولین صحنه از مجموع شش نقاشی روایتی با عنوان *ازدواج به سبک روز* محسوب می شود. هوگارت که استاد طنزپردازی است در این اثر سعی دارد روند و سرانجام نافرخی و شوم جاری شدن یک ازدواج نادرست را بر پایه‌ی باورهای اشتباه و نامعقول به تصویر بکشد. در این اثر، ما شاهد نگاه هجوآمیز هوگارت به ازدواج برای دستیابی به پول و ثروت هستیم. در حقیقت هوگارت در بیان نقطه ضعف و انحطاط اخلاقی انسان به گونه‌ای مصمم و مضمحک در خلق این اثر عمل کرده است.

¹ Marriage à-la-Mode: The Marriage Settlement

² National Gallery, London, UK

³ William Hogarth

⁴ Earl Squander :

همان طور که از نامش پیداست اشاره به شخصی دارد که ثروتش را حیف و میل می کند، زیرا کلمه‌ی squander در انگلیسی به معنای ولخرجی کردن و هدر دادن است.

طنزپردازی بصری نوآورانه: نقاشی‌های طنزآمیز هوگارت از نظر ترکیب‌بندی و موضوع، خلاقانه هستند. برخلاف نقاشی‌های آن زمان که هر کدام به طور جداگانه بر حسب موضوعی خاص بودند، آثار او شامل مجموعه‌ای از چند نقاشی روایتی می‌شود که به ترتیب، داستانی را برای بیننده روایت می‌کنند. در حقیقت آنها نگاه طعنه‌آمیز او را نسبت به جامعه‌ی قرن هجدهم لندن و عقاید مربوط به ماتریالیسم⁵ موجود در آن زمان، نگرش مخالف حکومت و علاقه‌اش به دوبه‌هم‌زنی را نشان می‌دهند. اگر تمام این موضوعات مطرح‌شده را موضوعات اخلاقی مدرن آن زمان در نظر بگیریم، می‌توانیم ادعا کنیم که هوگارت توانسته ژانر جدیدی از هنر نقاشی را بنیان‌گذاری کند. منتقدان هنر نقاشی از میان همه‌ی آثار روایتی هوگارت، تابلوی *توافق بر سر امر ازدواج* را سرآمد بقیه‌ی نقاشی‌های روایتی‌اش در نظر می‌گیرند. در حقیقت آنها این اثر را به مثابه‌ی صحنه‌ی تئاتر می‌دانند که یک داستان سرگرم‌کننده و خنده‌دار را در تمام سکانس‌ها روایت می‌کند. این کار تقریباً چیزی مشابه کنار رفتن پرده‌های نمایش صحنه‌ی تئاتر است. در اولین نقاشی از این مجموعه، زوج جوان نسبت به شرح مذاکرات بی‌توجه هستند و پشت به یکدیگر نشسته‌اند. از این آغاز دلسردکننده می‌توان دریافت که به‌زودی از ملودرام ناخوشایندی پرده برداشته می‌شود که خیانت و بی‌وفایی به همسر، بیماری‌های قابل سرایت مقاربتی، تن‌آسایی و رخوت، عیاشی و در نهایت ویرانی و مرگ را روایت می‌کند.

این تابلوی نقاشی یک اثر هنری هزل‌آمیز محسوب می‌شود. اگر با دقت به این اثر نگاه کنیم متوجه خواهیم شد که هوگارت با مهارت بسیار بالایی آن را اجرا کرده است. همچنین ترکیب‌بندی به‌کاررفته در این اثر کاملاً هوشمندانه انجام گرفته است. جزئیات بسیاری در این اثر وجود دارد. از حالات چهره و قیافه‌ی شخصیت‌ها گرفته تا تابلوهای نقاشی روی دیوار و دورنمای بیرون پنجره همگی جزئیاتی هستند که بیننده‌ی این اثر از دیدنشان لذت می‌برد. هوگارت به دلیل اینکه نمی‌توانست از کشیدن نقاشی‌های پرتره و تاریخی خود به قدر کافی پول دریاورد با خود تصمیم گرفت تا این سبک از نقاشی را توسعه بدهد. هر چند جالب است که بدانیم تابلوی *توافق بر سر امر ازدواج* و پنج تابلوی دیگری که در ادامه‌ی این اثر روایتی به تصویر کشیده شده‌اند، ابتدا با استقبال خوبی مواجه نشد. در ابتدا فروش این اثر برایش دشوار بود اما وقتی که او این تصاویر نقاشی‌شده را به حکاکی‌هایی با کیفیت بالا تبدیل کرد و تصاویر چاپی آنها را با امضای خودش منتشر کرد، توجه مخاطبان بسیاری را به خود جلب کرد و همچنین درآمد قابل ملاحظه‌ای را از فروش آنها به دست آورد.

نقاشی‌های هجوآمیز هوگارت به واسطه‌ی توصیف بی‌پرده‌ی خود جذابیتهای جاودان دارند و همچنان توجه هنرمندان و هنردوستان بسیاری را به خود جلب می‌کنند. در حقیقت این روایت به صورت صحنه‌های متوالی گیرا و

⁵ ماتریالیسم: گرایش به مادیات

سرگرم‌کننده که در نهایت به پایانی تلخ منجر می‌شوند به نمایش درآمده است. اگر بتوانیم مضمون آنها را در نظر بگیریم شاید بتوانیم آنها را معادل سریال‌های بازاری^۶ زمان خود بدانیم.

ویلیام هوگارت^۷

1697 - 1764

هوگارت یک نقاش و حکاک خلاق بود که نقش به‌سزایی در شناساندن هنر انگلستان از طریق انتشار تصاویر چاپی داشت. همچنین او بود که حق انحصاری چاپ هنرمندان را محقق کرد.

او در سن 23 سالگی پس از آنکه دوره‌ی کارآموزی خود را نزد یک هنرمند حکاک به اتمام رساند، شروع به راه‌اندازی کسب و کار خودش در زمینه‌ی صنعت چاپ در شهر لندن کرد. همچنین او به تحصیل در رشته‌ی نقاشی در دانشگاه دولتی سر جیمز ثرن هیل^۸ در محله مارتین لین مقدس^۹ واقع در شهر لندن پرداخت. سال‌ها بعد مدرسه‌ی هنر خود را در آن محل تأسیس کرد.

در طول سال‌های 1730 تا 1739 میلادی، هوگارت مجموعه‌ای از نقاشی‌های پرتره غیر رسمی را تحت عنوان «بهانه‌ای برای گفت‌وگو»^{۱۰} برای خانواده‌های مرفه به تصویر کشید که چندان به مذاق مشتریان خوش نیامد و موفقیت‌آمیز نبود. درست در همان زمان بود که او شروع به کار کردن و شناساندن سبک شخصی‌اش در هنر یعنی نقاشی‌های طنزآمیز کرد. در حقیقت این نقاشی‌های هجوآمیز هوگارت بود که بسیار پرترفدار و محبوب گشت و موجب شد تا او به ثروت برسد. همچنین او یکی از اولین هنرمندان انگلیسی محسوب می‌شود که به‌طور مستقل و بدون حمایت مالی کار می‌کرد. از مشهورترین آثار روایتی او می‌توان به مجموعه‌ی پیشروی یک فاحشه^{۱۱} (1731 میلادی)، پیشروی یک مرد عیاش^{۱۲} (1735 میلادی) و ازدواج به سبک روز (1743 میلادی) اشاره کرد.

^۶ Soap opera: یک سریال نمایشی رادیویی یا تلویزیونی که معمولاً به اتفاقات و مسائل روزمره یک گروه مشخص از شخصیت‌ها می‌پردازد.

^۷ William Hogarth

^۸ Sir James Thornhill's free academy

^۹ St Martin's Lane

^{۱۰} Conversation Pieces

^{۱۱} A Harlot's Progress

^{۱۲} A Rake's Progress

«تمامی صحنه‌هایی که هوگارت به تصویر کشیده است شبیه به صحنه‌های جرم و جنایت است. گویی از بیننده‌ی اثر دعوت می‌کند تا مانند یک کارآگاه با دقت به آن چشم بیندازد و سرنخ‌هایی را که هنرمند آنها را با استادی و مهارت بسیار در تابلو قرار داده است، جمع کند.» تام لوباک، مستقل، 2008^{۱۳}

¹³ Tom Lubbock The Independent, 2008

تور بصری:

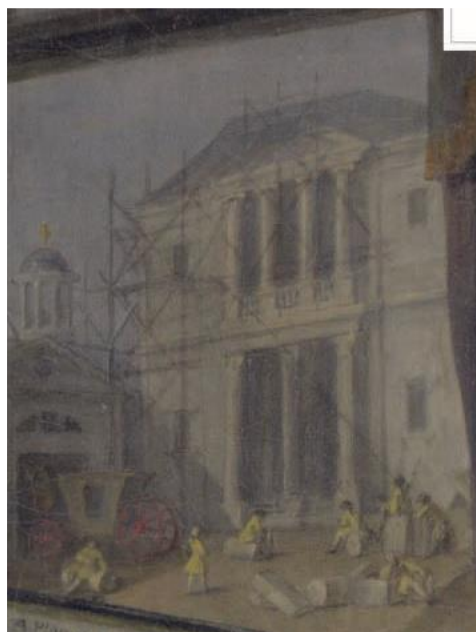

RangeHonar.com

ارل اسکواندر: در حالی که کلاه گیس اعیانی مخصوص خود را بر سر گذاشته، بادی از غرور و نخوت به غبغب انداخته است. بدون شک پول کلانی را بابت پذیرفتن دختر تاجر به خانواده‌ی اشرافی‌اش درخواست می‌کند. هوگارت با هنرمندی خود، اشارات بسیار ظریف و طنزآمیزی را به این تصویر اضافه کرده است؛ مانند تصویر نسبتاً نمایانی که بیانگر شجره‌ی ارل است و به قرن‌ها پیش برمی‌گردد. در این تصویر به‌وضوح شاهد دیدن ارل هستیم که با غرور به شاخه‌های برجسته و نامی این درخت خانوادگی اشاره می‌کند. ذات و سرشت خوش‌گذران ارل را به‌وضوح می‌توانیم از طریق پای باندپیچی‌شده‌اش ببینیم که مبتلا به نقرس گشته و آن را روی چارپایه‌ای که با نشان خانوادگی‌شان تزیین شده است قرار داده است. نقرس به عنوان بیماری مردان مرفه شناخته می‌شد؛ زیرا آن را به مصرف بیش از حد غذاهای چرب و شیرین و شراب ناب وابسته می‌دانستند.

تاجر شهر: درست در وسط تصویر، تصویر با شکوه تاجری را می‌بینیم که کتی به رنگ قرمز روشن به تن دارد. او پدر ثروتمند عروس آینده است که با دقت مشغول خواندن و بررسی کردن پیمان ازدواج است. در حالی که پشت به دخترش نشسته است، چشمانش را با کنجکاوی و دقت از پشت شیشه‌های عینکش به متن قرارداد دوخته است.

ساختمان نیمه‌تمام: ما از طریق پنجره شاهد دیدن بنای باشکوه و بزرگی هستیم که دور آن داربست قرار دارد. این بنا می‌تواند خانه‌ی جدید ارل باشد که هوگارت به وسیله‌ی آن به‌طور زیرکانه‌ای به دخل و خرج بی‌منطق او اشاره می‌کند. در واقع تصویر این ساختمان نیمه‌تمام می‌تواند حاکی از این باشد که پول ارل به ته کشیده است.

قبوض پرداخت نشده: خزانه‌دار در حال نشان دادن سندی به ارل است که احتمالاً مبلغی را نشان می‌دهد که باید برای تکمیل خانه‌ی مجلل جدیدش پرداخته شود. در حقیقت هوگارت با در کنار هم قرار دادن قبوض پرداخت نشده و پیمان ازدواج می‌خواهد این وصلت را که معامله‌ی تجاری بد یمن و تلخی بین این دو پدر است مورد طنز و انتقاد قرار دهد.

داماد: به نظر می‌آید که این ویسکنت^{۱۴} کوچک بیشتر علاقه‌مند است تا به عکس خودش در آینه نگاه کند تا اینکه بخواهد به عروس آینده‌اش نگاهی بیندازد. لباس‌های او طبق آخرین مد فرانسه است و بدون شک پسر ارل کل اروپا را گشته است. او هم مانند پدر خود عیاش و خوش‌گذران است. لکه‌ی سیاهی که روی گردنش می‌بینیم نشانه‌ای از بیماری سفلیس است که در بین مردم تحت عنوان «آبله‌ی فرانسوی» شناخته می‌شد.

عروس: او در مقایسه با همسر آینده‌اش نسبتاً ساده لباس پوشیده است. دختر تاجر با دقت تمام در حال گوش دادن به آنچه است که وکیل (به سیلور تانگ شهرت دارد)^{۱۵} در گوشش می‌گوید. این نخستین نشانه از خواسته‌ها و نیات بی‌شرمانه‌ی وکیل نسبت به دختر تاجر می‌تواند باشد. در تابلوهای بعدی این مجموعه نقاشی به این موضوع پی می‌بریم که او دختر تاجر را اغوا و گمراه می‌کند.

¹⁴ Viscount (مادون ارل) ویسکنت (اشرافی)

¹⁵ Silver tongue شخصی که مهارت بالایی در قانع کردن دیگران نسبت به پذیرفتن عقاید و خواسته‌هایش دارد

مدوز:^{۱۶} بر روی دیواری که بین عروس و داماد قرار دارد تابلوی نقاشی گرگن^{۱۷} آویزان است که در حال جیغ زدن است. این تابلو تقریباً شبیه به تابلوی مدوز کاراواجو^{۱۸} در سال 1597 میلادی است. این هیولای اسطوره‌ای یونانی که بر سرش به جای مو، مار روییده است، بیانگر وحشت، تنفر و اتفاقات شوم و ناگواری است که بین این زوج نامناسب رخ خواهد داد.

سگ‌ها: وجود سگ‌ها در این تابلو به نوعی پیوند نامبارک بین عروس و داماد و عاقبت بدشان را بازگو می‌کند. این دو سگ در گوشه‌ی پایین سمت چپ تصویر به یکدیگر غل و زنجیر شده‌اند.

درباره‌ی تکنیک اثر: هوگارت یک حکاک ماهر است و تصویر توافق بر سر/امر/زدواج به عنوان یک نمونه به صورت تصویر حکاکی شده درآمده است که در تصویر زیر آن را مشاهده می‌کنید. برای انجام این حکاکی تصویر بر روی یک صفحه‌ی مسی حکاکی می‌شود؛ سپس از آن تصویر حکاکی شده برای تولید تصاویر سیاه و سفید استفاده می‌شود. بنابراین این تصویر به واسطه عملیات حکاکی و چاپ ذخیره می‌شود. به دلیل اینکه تصویر چاپی همانند

¹⁶ Medusa (اسطوره ی یونان) مدوز

¹⁷ Gorgon (اساطیر یونان) هر یک از سه خواهری که موهای سرشان مار بود و آنقدر زشت و مهیب بودند که هر کس به آنها نگاه می‌کرد سنگ می‌شد

¹⁸ Caravaggio's Medusa

نقاشی به صورت رنگی نیست، قسمت‌های سایه روشن باید به گونه‌ای متفاوت نشان داده می‌شد. حکاک از روش هاشور زدن برای ایجاد مناطق سایه روشن بهره می‌گرفته است. در واقع برای قسمت‌های تیره سعی می‌کرده تا خطوط را بسیار نزدیک به هم و در جهات متفاوت بر روی هم حکاکی کند و برای قسمت‌های روشن تصویر، این عمل را به صورت سبک‌تر اجرا می‌کرده و یا اصلاً ترجیح می‌داده است تا بعضی قسمت‌ها را سفید بگذارد و هیچ عملی روی آنها انجام ندهد.

ازدواج به سبک روز: توافق بر سر امر ازدواج

ویلیام هوگارت، 1745

تصویر چاپی حکاکی شده بر روی کاغذ

موزه ویکتوریا و آلبرت، لندن، انگلیس^{۱۹}

منبع مورد استفاده: برگرفته از کتاب نقاشی های بزرگ، انتشارات دی کی^{۲۰}

مترجم: شادی ترابی ساریچالو

¹⁹ Victoria and Albert Museum, London, UK

²⁰ Great Paintings, DK Publishing